

Forskning om döva med demens

25 oktober 2024

Foto: Jonas Hansson

Minna Rantapää, sjuksköterska vid Pajala hälsocentral, har genom sin forskning bidragit till ökad förståelse för en marginaliserad grupp: Döva med demens. Hennes doktorsavhandling vid Helsingfors universitet, där hon disputerade i våras, belyser hur kommunikationen mellan döva med demens och deras omgivning kan förbättras.

Minnas forskningsområde berör hur döva personer med demens kommunicerar med både familjemedlemmar och vårdpersonal, samt vilka strategier som kan förbättra kommunikationen. Detta är ett område som tidigare fått begränsad uppmärksamhet, trots att teckenspråk är ett visuellt språk som kräver särskild förståelse och anpassning. Minnas egen bakgrund har påverkat hennes forskning eftersom hennes föräldrar är döva, och hennes mamma, som avled 2016, hade Alzheimers.

Under forskningen videofilmade Minna samtal mellan döva med demens och vårdpersonal på ett specialiserat boende för döva i Finland. Genom att analysera dessa samtal upptäckte hon att missförstånd ofta uppstod, särskilt när vårdpersonalen använde ett modernare teckenspråk än de äldre patienterna. Även familjemedlemmar hade svårt att anpassa kommunikationen när föräldrarna blev dementa. Hon fann att ögonkontakt och ett långsammare samtalstempo var avgörande för att kommunikationen skulle fungera bättre.

Avhandlingen består av tre delar: familjemedlemmars upplevelser av förändringar i kommunikationen med sina dementa föräldrar, analys av videoinspelningar av vårdpersonalens interaktioner samt intervjuer med vårdgivare om deras strategier för att stödja kommunikationen.

Minnas forskning betonar att det inte räcker med att vårdpersonal enbart kan teckenspråk; de behöver också förstå hur man lyssnar och ger samtal tid. Hon understryker vikten av specialutbildning för vårdpersonal som arbetar med döva personer med demens, samt att familjemedlemmar får stöd för att kunna hantera förändrade kommunikationsmönster.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com